

# CELDÖMÖK HIRLAP

=POLITIKAI-TÁRSADALMI-ÉS-SZÉPIRODALMI-HETILAP=

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Celdömök, gróf Széchenyi-utca 12.  
Telefon: 55. Csekkszám: 17.258.

Felolvasó szerkesztő:

**NAGY IMRE**

Előfizetési árak:

1 évre 6, 1/2 évre 3, 1/4 évre 150 pengő.  
Megjelenik minden szombaton.

Előre bocsátjuk, nem az apostoli hitvallás kijelentését kérdeztük meg a fenti címmel. Hiszünk testünknek feltámadását és az örök életet. Enélkül nem volna értelme életünknek, s akkor a fenti címet sem írjuk volna le olyan értelemben, amilyenben a kérdésre a továbbiakban felelni akarunk.

Feltámadnak-e a népek egy-egy gyűjtemény sorcsapás után, s ha igen, minden esetben-e, s milyen körülmények, illetve előfeltételek következtében — ez a mi kérdésünk. Nem szeretjük ugyan a vallás alapvető igazságait egyéb — mondjuk — „világi” témák takarójával használni. De a kérdés annyira elevenünkbe vág, hogy — például azt írjuk volna címül: lehetősége-e a megújulás az egyes népek számára — koránt sem tekintjük volna ki a kérdés súlyos voltát annyira, mint a feltámadás szóval.

Feltámadhat-e egy nép, ha történelmi folyamán katasztrófális események sodrában elbukott? Olyan kérdés ez, amellyel minden fényes történelmi multtal rendelkező népek szembe kell néznie. Húsz évvel ezelőtt az örökök házába tanácsolták volna azt, aki Franciaország összeomlásáról beszélt volna, legalább is olyan mértékben, amilyen mértékben az bekövetkezett. Ha jónakul nézzük a történelmet, azt látjuk, hogy egy-egy banánhéjón is el lehet csúszni. Csodát mond a józan ész minden alapos számvetése. Olyan váratlan mozzanatok merülnek fel, amelyek álmokban sem merleget gondolni a népek vezetői. Kicsi dolgok alkalmassak arra, hogy teljesen felborítsanak még oly zsenialisan felépített terveket és elképzeléseket is.

A magyar nép számára alapvető kérdés volt az utolsó négy-család évben a nemzeti feltámadás kérdése. Mohács óta szakadatlan küzdelmet vívtunk önállóságunkért, amit rossz magyarok oly könnyedén eladtak jó pénzért, fényes statumért, hatalmas bírtokért, vagy egy-egy szép főhercegnek kegyecért. De soha oly elevenedő-vágo nem volt a feltámadás kérdése, mint az elmúlt húsz esztendőben. Egyszerre megvilágosodott a nemzet legjobbjait előtti, hogy azt a hallatlan áránú mulasztást, amit a liberálisok álomképítései kergették politikai rendszer felhímozottai, csak a létünk alapjáig hatoló hatalmas munkával, kíméletlen szervezettel lehet pótolni a mulasztottakat, hogy versenylépések

## Lesz-e feltámadás?

Írta: Párga Dániel

lehelessük a körülöttünk élő népekkel — főleg azokkal —, akik az uralkodó európai népek szemében Európát, a civilizációt, a kultúrát jelentették. Ennek jegyében a harmincas évek közepe táján újult erővel lángolt fel a belső élnakarás tüze. Irók, tudósok írtak remek könyveket a tennivalókról. Még többen indultak el fellárni a helyzinom a valóságos helyzetet. Tudományos intézetek létesültek a kérdések szakszerű tanulmányozására. Darányi, volt miniszterelnök győri beszédében meghirdetett program elhangzása után úgy látszott, hogy nem lesz addig megállás, míg Magyarország minden sorakérdése meg nem oldódik; amíg Magyarország irányítása minden nagy és kicsi ponton — öntudatos magyar emberek kezébe nem kerül. Amikor kiltört a most folyó világháború első szakasza, még mindig hittük, hogy gyors szervezéssel, a munkavállalóra való fokozatos áttéréssel — legalább is bizonyos közmunkák vonatkozásában — sok mindent lehet pótolni a mulasztottak közül.

Egyre kétségbeeljölőbb élelétállás kellett látnunk, hogy az őrületbe fajuló háborús zuhanásban csak akkor maradhattunk meg, ha fajlínkat erősítjük, minden más fajlót megelözően, hogy a mi népünk, a magyar, történelmünk hordozója, minden várható és váratlan megpróbáltatás öntudatában, anyagi jólétben, megterhelésben, szellemileg magyar kultúrával átitatva, erkölcsileg megújulva átvészeliessen. Elvezetheti egy nép a függetlenségét, sorsa irányítása más kezbe kerülhet, de ha népe fajlíg öntudatos, kulturális értékeivel tisztában van, fajl és vallási erkölcsében erős, akkor — ha ráadásul szaporodása is kilégült — olyan csapást nem mérhetnek rá, amit el ne szenvedhetne a feltámadás reményeisére alatt. Van ugyan egy eset, amikor feltámadás nincs — már tudnillik földi, politikai értelemben —, ha teljesen kiltírtják a népet, amire korunk is szolgálat példákát. Máról holnapra tartólövésével, vagy géppuskafűzél a másvilágra lehet küldeni tízezer és tízezer lértit, nót és gyermeket. Nem tartozik a lehetetlenségek közé azok számára, akik gon-

dolkodó fövel olvassák a politikai élet háborús híreit.

Amikor egy év alatt egy állam lakosságának tizedrészét tüntetik el a föld színeről, akkor komolyan kell számolnia minden kis népek azzal, hogy bizonyosan elmenet rá is sor kerülhet, — talán éppen annak részéről, akitől pedig elnézést remél balga képződmésében. Példa erre az eszt feltevé, hogy nem írának ki rövid párt év alatt egy egész népet, ebben az esetben a feltámadásnak anynyi reményeisége adatik meg, amennyi tartalék erőt a nép magával visz az elnyomtatás újabb szakaszába.

Ezen a ponton kell a mai kisnépeknek a jövődben névze önvizsgálatot tartani. Rendelkezik-e egy kis nép azzal a fajl öntudattal, melynek alaplétele az, hogy minden más nép — még ha politikai érdekből barát is — végreddményben ellensége, mert saját fajlóját erőlteti az is, minden rendelkezésre álló vagy kinálkozó alkalommal és eszközzel. Nem jelenik az például magyar vonatkozásban azt, hogy gyűlölni kell az idegent, de azt igenis, hogy az élettentartásához szükséges javak és erők elásorban a magyart illetik a Kárpát medencében, s a zsenitváni eszmé értelmében is csak addig élnet his más nemzetiség, amíg engedelmeskedik az uralkodó magyar akaratnak, aminek első pillére a fajl öntudat.

Rendelkezik-e azután olyan civilizációval, magosa szellemi műveltséggel, s amellett erős katonai küzdő szellemmel, amelyekkel munkába ölte építheti önmagát, a család, népi közösségekét olyan fokú intelligenciával, amellyel védhetni magát a leggraffinább elnyomtatási eszközök ellenében? Birtokában van-e azoknak az anyagi javaknak, amelyekkel elődsorban a maga megélhetését biztosította, amelyből még ha elveznek is, marad annyit, amennyivel kibizhatja addig, amíg alkalmas pillanattban üt a szabaddulás órája. Övé a föld, amif nem vehetnek el tőle, legalább is nem úgy, hogy a rajta élő munkások kezébe az uralom, rajta jutó nép teleptit a maga fajlábellit, amire volt példa a közelmúlt történetében bőven. Övé a nemzeti vagyon, vagy csak azoké, akiknek ha igazolniok

kellene — mondjuk — magyar származásukat, bizony nem tudnák igazolni, akárhogy járt is a szájuk az élet naposabb oldalán való helytoglalás ütök gondolatával a szívükben?

Folytathatók azoknak a tényezőknék a felsorolását, amik nélkül egy nép feltámadásában binni nem lehet. Lehetséges ugyan egy eset, amikor a fenti tényezőket ellenére is van remény — legalább is a multban meg volt —, ha tudnillik az uralkodó réteget kiltírja az elnyomó hatalom azt, amely addig mintegy belső elnyomtatásban tartotta saját népet, a maga ösztályérdekét előbbreválonak tartva nemzete s mindenekelőtt népe érdekénel, s ilyen esetben támad egy öntudatos, fajlíg, szellemileg értékes és képzett, erkölcsi szempontból teljesen megbízható olyan új réteg, amely minden elnyomó szándékkal dacolva egész létét kockáztatja a nép millióinak fennmaradásáért. Ebben az esetben talán a feltámadásra lesz egy halvány reményesség. Talán, mert mit kezdet egy öntudatos, dolgok csoport, egy fajlíg és erkölcsileg leromlott közszellem meldegen uralom alatt? Egy elesett, szegény, tudatlan néppel? A jövőben lesz gondja az elnyomó hatalomnak arra, hogy ilyen vezetőréteg ki se találhasson, a régi orosz helyébe egy újéjobb.

A bolsevizmus nem nagy kétségget ezíránt, csak azt kell nézni, hogyan likvidátia a legyőzött népek legöntudatosabb fajlót, még akkor is, ha világszerteleg közléllát hozzá. Ezért tudják a finn testvérek, miért kell harcolni a bolsevizmus ellen, a finn szociáldemokraták is tudják, hogy az ö demokráciáig egészen más, mint a többi állam bolsevizmatt imádó demokráciája. Azért harcolnak, mert ha a bolsevizmus győz, akkor számukra nincs megkélés, mert öök nemzeti alapokon demokraták. Az oroszok? Azok is, éppen azért jelentene halált azokra, akik nem az orosz bolsevista imperializmus alapján rokonzszenveznek a „baloldallal”.

A történelemben nincs reménytelen helyzet mindaddig, amíg egy nép fel nem adta legalább a hihetetlenbe vetett hitét. Hiszem, mert abszurdum, mondotta egy régi egyházi atya. Egy legyőzött vagy lemaradott népek ha támadnak fel, akik a reménytelenség sivar hangulatában is hisznek a feltámadásban, s azért dolgoznak is korszerű eszközökkel, s minden körülmények közt legalább úgy, ahogy lehet, addig

van remény a feltámaszra. Na a nép pusztá élete megmaradt a nagy összeomlásban.

Végeredményben összefoglalva mindent, annyi reménye van egy népnek a feltámaszra, amennyit megtehet népe millióinak erőfeszéséért addig, ameddig módjában volt tennie: amíg legalább is némileg ő rendelkezett az élet javával. Amennyi fizikot és elmentülő erőt, felszított magába egy nép, annyi reménye lehet a nehéz idők átvészelésére. S ha ezzel a tartalékkal nem rendelkezik, bekövetkezik Ady Endre jelöltje: bizony méltán hullunk ki a kegyetlen életostán.

**IRODALOM**

Ady Endre a század legnagyobb magyár költője. Egyben látók is, akinél megpróbáltatás senki sem tudott bangot adni a magyar nép megoldatlan, lájálmas sorsának. Összes versei majdnem minden évben újra meg újra megjelennek. Alábbi gyönyörű verse a lélek-háborújáról szól.

**Az Úrnaknák Ura**

Már-már a telkem csúf bűnök vezeték

S jötték békés esték:  
Rákacagott a háborúra  
Az Úrnaknák Ura.

Lemenő szép Nap volt az arca  
S könyörület rajta.  
Az élet be sok újat hozott  
S letén nem változott.

Falut, nádas lakólabán  
Már Hyneknek láttam:  
Ki rossz helyett jó és új szívet  
Adhat mindenkinek.

Hajunknak egy ósz, hulló szája  
Föllyegzett bú néia.  
S ha bűnös lény tőle elköszön,  
Ő vár, míg visszajön.

Nem rójja meg sok vétkelinket,  
Mert ő szeret minket  
S poklok felé visz bár az útunk,  
Ő jni s viaszfutunk.

Bennük él s be jó hínál benne.  
És ég szereletem,  
Ó még a temetőn is virít,  
Ó a gyermeki hit.

Főtelmek és vérem lemosata,  
Szívem visszahozta,  
Sebeimre állandón szedett  
Balzsamos füvetek.

Édes ernyedten várok várva  
Moc már a halálra.  
Semest: óvé volí, kezem keze,  
Mindent ő végezte.

Háborúba el ő bocsátott  
S bűnököt kibántott.  
Rákacagott a háborúra  
Az Úrnaknák Ura.

Összes versei újabb kiadását az Athenaeum hozza ki a könyvnapokra.

**AUTOSYPHON**  
tulajdonosok figyelmébe!

Ne dobja el használt, vagy elromlott autósyphton-készleteket és annak alkatrészeit, mert magas árban visszavásárolom, vagy újra átcsarjálom.

**MOLNÁR DROGÉRIA**  
CELLDÖMÖKS



Szövetségés repülők pihenője a nehéz bombázógép előtt.

**A magyar nőkről**

Irta: Kodolányi János

„Kapkodva, tanácstalanul, riadtan állnak ez előtt a látvány előtt mindazok, akiket nem csupán a jegyekre kapható hús, a kenyérvadás, a szűk lakás, a rossz közlekedés, a lassú posta, a hivatal elömenetel, a titkos minősítés, a főnök mosolya, a háborús pótlék nagysága, vagy a „lekeletén” vásárolható cipe érdekel. Középsőállományuk szegényebb, osztálytöbbség, magyarább és tanultabb elemek alköréből szivlev nézik az általános erkölcs bomlást. Teheztelenség. A falu leányai seregesszerű tödülnek a gyárakba, keresetüket hitvány, pótványagokból készült lín-lomra költik, miközben éheznek s arcuk olyan, mint akik eljegyzték a tudóvez. A legutóbbabb kis falu mozija is szűfoásg tömve. Vállalt munkánkat, adóink szónak semmi becsületet. Úrlányaink életszemlélete, gondolkodásmodja elszomorító. Halálom, hogy csak az örömet kergetik ebben a szomorú, sávr világban, ebben az apokaliptikus zűrzavarban és bizonytalanságban, — de hát-hol van ott öröm, ahol nem ébnek? Ahol nem kellene a költők, az írók, ahol nincs becsület a zenének, semmiféle művészetek? Hol van ott öröm, ahol nem álmódoznak saját természetes hivatásukról, nem tűnnek gyönyörködni a gondolatban, hogy gyermekek lesznek, s azokat hogyan fogják felnevelni? Hallgatunk ezeknek a fiataloknak beszélgetését, nézem a szárazközassákat. Figyelem keveselmégek, úres cícomájukat, tartalmasan, céltalan hüszágukat. Vidámságrúk, úneuk utálatos, szavak megborzongatnak, nyelvük megcsúfolása a magyarságunk életéleljkai nincsenek. Megörülnek a külsőegyekért. Engedetemeskedni képtelenek, görögöt kapnak és hisztérikus zokogásos rázza őket, ha valamiről le kell mondanok.

A parasztlányokról, a cselédektről és napezámoseoktról főllelé az úri hölgyekig, ugyanazt látja az ember: irtozást a munkától, a fűgéstől, a tanulástól, a csendes, tartalmas örömeiktől, az anyagságtól és megtébolyodást a filmekért, az idegen táncokért, a cifrákódásért, — az úgynevezett „függetlenségért”. Mit művelnek a leánynevelő intézeteinkben, is-

kolánkban? Hol vannak az anyák, akiknek a leányok a nyomába kell, hogy lépjenek? Egyik lapunkban olvastam, hogy egy önkéntes munkaszolgálatra jelentkező úrlányt egy gyárba osztottak be bizonyos feladattal. A lány panasza ment a parancsnokságra, s onnét az intézkedőt kemény dorgálásban részesítették azért a merészségért, hogy úrlányt gyárba rendelt. Megfenyegették azazt is, hogy a botrányos intézkedésért interpellál-

egy előadás dr. Mesterházy Kálmán orvos ajkáról, ifjak és öregek előtt olyan kérdésekről, melyek mindig érdekes témául szolgálnak előadónak, hallgatónak egyaránt.

Ha magyarnak valljuk magunkat, akkor mindig időszerű, ha magyarságunk problémáit kerülnék elő. Ha hívő keresztények vagyunk, úgy hitéletünk útján mindig előbbre kívánunk jutni, s így érdeklődés nélkül nem hallgathatjuk a lelki élet kérdéseit. Ha valóban testvérünk minden magyar, akkor kínzó kérdésként kell győbörnie bennünket annak, hogy miért szedi áldozatait sorainkból ma is tiszzeivel a tudógimnázium és a verbaj.

Mivel ezek a kérdések nemcsak annak a körnek problémái, akik azt végig is hallgatták, hanem az egész egyetemes magyarság, egy pár fontosabb dolgot tanulsággul, okulásul leírok belőle.

A magyarságról szólván, minden hívő és épelméjű magyarnak tudni kell azt, hogy nem véletlenül kerülünk ebbe a hazába, hanem Isten vezérelte bennünket. Hogy miért, ne kutassuk. Elégedjünk meg azzal, hogy itt vagyunk, és minden magyarnak kötelessége azon munkálkodni, hogy itt is maradjunk. Ez a kötelesség tart az utolsó szivdobbanásig, mert ennek a hazának a védelmét az Isten a magyar népre bízta és e tekintetben csak akkor halhatunk meg nyugodtan, ha magyarul élünk és magyarul cselekedünk. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha minden körülmények között megbecsüljük egy-

ni fogónak a Házban. Amikor ezt olvastam, s elgondoltam, hová jutnak a leányaink, ha ezen az úton haladnak tovább, főtebret bennem a vágy, hogy minden nőt — válogatás nélkül — egy esztendőnyi gyári vagy földműves munkára kellene fogni.

Németh László mondja: Magdubbenő, hogy míg a nők, testi és lelki alkatuknál fogva, természetik szerint konzervatívok lennének, hogy legyenek, hiszen ők biztosítják a gyermekek számára a zavartalan környezetet, a felnevelkedés feltételeit, ma túlzottnak a férfi legvadabb túlzása is. Valóban, úgy látom én is, hogy nőink rohamosan kivételnek természetes életformáikból. Elsősorban ok azok, akik minden hagyományt — neveset és nemleitet egyaránt — könnyed táncos lábaikkal felrugnak. Kik teszik lehetővé, hogy szinpadjainkon, mozinkban minden szemétnék sikere legyen!? Kiknek bukk meg minden jószándék a magyar kultúra megmentésére? Kik mennek el fölényes vállrándítással az új irodalom erőfeszítésé mellett? Kiknek gégozónak a rádió „dalénekesei”, kiknek húzza a cigány húrszakadás? Kik „örülnek meg” minden alány és idegen kultúráis széhámoságoctól? Kik lelkesednek leginkább sajtónk színvonaláért? Kik képezek úlni valamely politikai nevezet bajsúzárt: a magyar nők!

Utána a férfiak következnek, s kérdések: van-e segítség, van-e remény a megmenekülésre? (Magyar Elet 1943. április).

**ELHANGZOTT**

mást, tiszteletben tartjuk egymás jogait és szeretettel ápoljuk mind-azt ami magyar.

Kérdésük meg nyíltan, őszintén önmagunkról, becsüljük-e egymást? Tiszteletben tartjuk-e egymás jogait a szeretettel, ápoljuk-e mindazt, ami magyar? Azt mondja a házi áldás: *Íst, hit, ott szereted, hol szeretet, hol hit, ott béke, hol béke, ott áldás, hol áldás, ott Isten, hol Isten, ott szükösök nivesen.* Sör protestáns és katólikus ember szöbája falán láthatjuk ezt a házi áldást bekeretezve. Ahányzart ránézünk, annyiszor mondják el, hol csak az elejét, hol az egészet és elgondolkoznak azon, hogy milyen igazság van ezekben a sorokban és hogy az egész életük egészen más lenne, ha ennek a három betűből álló szónak a birtokosa lehetnénk: *hit*, mert ez esetben már magától jönne a szeretet, béke, áldás, megelégedettség. — Ha hívő emberek akarunk lenni, akkor elsősorban tudomásul kell vennünk, hogy Isten kegyelméből jöttünk a világra csak azért, hogy egymás javát szolgálja. Neki tevényt munkát végeztünk — És mi történt? Az emberiség ennek éppen az ellenkezőjét cselekedte hittelenségé folytán. A hívő ember minden jónban és rosszban Isten megnyilatkoztatás látsza egyaránt, a hitetlen a jót természetesen látja, a rosszat Istennek tulajdonítja. A hívő ember minden csapást türelemmel visel el, mert a hit erejét ad hozzá, a hitetlen a csapások alatt összebomlaszkodik és kétségbe esik. *Ezért fontos az, hogy hívő, leltisime-*



